

PWYLLGOR CRAFFU PERFFORMIAD AC ADNODDAU CORFFORAETHOL

Cofnodion cyfarfod o bell a gynhaliwyd ar 20 Tachwedd, 2024.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd J. Protheroe (Cadeirydd); Cynghorydd E. Goodjohn (Is-Gadeirydd); Cynghorwyr G.D.D. Carroll, P. Drake, R. Fisher, C.P. Franks, S.M. Hanks, Dr. I.J. Johnson a N.J. Wood.

Hefyd yn bresennol: Cynghorwyr L. Burnett (Arweinydd Gweithredol ac Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau) ac E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd).

CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: “A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwyd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol”.

YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd y rhain gan Gynghorwyr H.C. Hamilton a B. Loveluck-Edwards.

COFNODION –

ARGYMHELLWYD – Cymeradwyo cofnodion y cyfarfod Arbennig a gynhaliwyd ar 2 Hydref, 2024 a'r cyfarfod a gynhaliwyd ar 23 Hydref, 2024 fel cofnod cywir.

DATGANIADAU BUDDIANT –

Wrth gyfeirio at Eitem Agenda 4 – Diweddariad Blynyddol ar y Cynllun Rheoli Asedau Corfforaethol (Cyf) y Cynghorydd Dr. Johnson – dywedodd, er nad oedd yn ganolog i'r adroddiad, ei fod yn dymuno datgan ei fod yn aelod o Glwb Pêl-droed y Barri mewn perthynas â Pharc Jenner ar gyfer dibenion tryloywder a gallu aros yn y cyfarfod.

Wrth gyfeirio at Eitem 4 ar yr Agenda – Diweddariad Blynyddol ar y Cynllun Rheoli Asedau Corfforaethol (Cyf) – dywedodd y Cynghorydd Franks, er nad oedd Parc Seel ar yr agenda i'w ystyried, er tryloywder datganodd ei fod yn ymddiriedolwr Parc Seel a bod ganddo ollyngiad i siarad. ond nid pleidleisio ar y mater.

DIWEDDARIAD BLYNYDDOL Y CYNLLUN RHEOLI ASED AU CORFFORAETHOL (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad o gyfarfod y Cabinet a gynhaliwyd ar 18 Gorffennaf 2024 fel y cynhwyswyd o fewn yr agenda. Roedd y Cabinet wedi cyfeirio'r adroddiad at y Pwyllgor Craffu i'w ystyried. Dywedodd y Rheolwr Gweithredol Eiddo fod yr adroddiad yn rhoi manylion i'r Pwyllgor am y cynnydd a wnaed i Gynllun 2023-24 yn erbyn yr amcanion a'r targedau ychwanegol a oedd yng Nghynllun Rheoli Asedau Corfforaethol 2023 i 2028. Roedd yr adroddiad hefyd yn rhoi trosolwg o'r gwaith a wnaed mewn perthynas ag asedau eiddo a phrosiectau eiddo strategol allweddol, yn enwedig newidiadau i lety swyddfa. Roedd ffrydiau gwaith a phrosiectau newydd wedi'u sefydlu i ymateb i'r gofynion penodol a oedd yn gysylltiedig â'r Rhaglen Ail-lunio a'r sefyllfa gyllidebol a oedd yn dod i'r amlwg. Roedd y Cynllun Rheoli Asedau Corfforaethol (CRhAC) yn nodi'r fethodoleg ar gyfer rheoli asedau tir ac eiddo'r Cyngor i sicrhau eu bod yn addas ac yn ddigonol i hwyluso'r gwaith o ddarparu gwasanaethau'r Cyngor.

Roedd y Cynllun yn nodi cyfres o amcanion gyda champau gweithredu a thargedau'n gysylltiedig â phob un, a chyfeiriwyd at y rhain fel isod:

- Amcan 1: Sicrhau defnydd effeithlon, effeithiol a chynaliadwy o dir ac adeiladau i ddarparu eiddo addas at y diben i gefnogi gwasanaethau'r Cyngor;
- Amcan 2: Nodi a dilyn cyfleoedd i gynhyrchu derbyniadau cyfalaf a chyfleoedd incwm drwy waredu eiddo neu lesio eiddo dros ben;
- Amcan 3: Sicrhau bod Rheolwyr Safle / Deiliaid Dyletswydd yn rheoli asedau'r Cyngor fel eu bod yn cydymffurfio â safonau statudol, rheoleiddiol a chorfforaethol priodol, ac yn cael eu cynnal hyd at lefel briodol;
- Amcan 4: Gweithio mewn partneriaeth a chydweithio â chyrrff eraill yn y sector cyhoeddus ym Mro Morgannwg i sicrhau effeithlonrwydd a gwelliannau wrth ddarparu gwasanaethau.

Roedd Atodiad A yr adroddiad yn rhoi diweddariad i'r Pwyllgor ar flwyddyn 2023/24 mewn perthynas â thargedau pob un o'r camau gweithredu a oedd yn gysylltiedig â phedwar amcan y CRhAC. Dywedodd y Rheolwr Gweithredol Eiddo, wrth gyflwyno i'r Pwyllgor, fod y ffordd yr oedd y Cyngor yn rheoli ei asedau tir ac eiddo yn cael effaith uniongyrchol ar y gwasanaethau yr oedd y Cyngor yn eu darparu, a bod y CRhAC yn ceisio sicrhau bod y Cyngor yn cyflawni'r defnydd gorau posibl o'i asedau eiddo tra'n cefnogi gwasanaethau ar draws y Cyngor. Nodwyd ymhellach nad yw'n ymwneud ag arbed arian yn unig, ond hefyd am sicrhau bod y Cyngor yn cyflawni'r effeithlonrwydd mwyaf posibl o'i asedau a bod ganddo'r asedau cywir yn y lle iawn ar yr adeg iawn er mwyn cefnogi'n briodol y gwaith o ddarparu gwasanaethau.

Dywedodd y Cynghorydd Franks, wrth wneud sylwadau ar yr adroddiad, nad oedd yn gallu gweld bod llawer o gynnydd wedi'i wneud a gofynnodd yn benodol am ba gynlluniau eraill yr oedd y Cyngor yn eu dilyn ar hyn o bryd dan y broses Trosglwyddo Asedau Cymunedol (TAC). Dywedodd y Rheolwr Gweithredol Eiddo y gallai'r broses TAC gymryd peth amser gan fod yn rhaid i'r Cyngor hefyd gael ymgynghoriadau gydag ymgeiswyr gyda nifer o drafodaethau yn parhau. Roedd y

canllawiau / proses TAC ar gael ar y wefan, er y derbyniwyd bod hon yn broses hir, roedd rhesymau wedi'u cyfiawnhau o ran pam roedd yn bwysig bod trafodaethau'n cael eu cynnal, yn enwedig gweithio gyda chydweithwyr gwasanaeth i sicrhau bod yr holl oblygiadau ariannol a oedd eu hangen yn cael eu hadrodd i'r Cabinet fel y bo'n briodol. Roedd y broses hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i unrhyw grwpiau cymunedol gyflwyno cais Cam 2 pe byddent yn cael eu gwahodd i wneud hynny a allai gymryd peth amser i'w gwblhau. Roedd y Cyngor hefyd yn gwneud y gwaith o fewn yr adnoddau a'r capasiti a oedd ar gael. Dywedodd y swyddog fod y Grŵp TAC a'r Cyngor wedi gwneud eu gorau i gadw at yr amserlenni fel yr amlinellwyd yn y canllawiau, fodd bynnag, gan fod rhai TACau yn gymhleth, byddai hyn hefyd yn cael effaith. Roedd Llywodraeth Cymru yn cynnal adolygiad o'r broses ar hyn o bryd a byddai mwy o ddiweddariadau yn cael eu rhoi i'r Aelodau fel y bo'n briodol.

Gofynnodd y Cynghorydd Dr. Johnson faint o'r arbedion a amlygwyd yn yr adroddiad y gallai'r Rheolwr Gweithredol eu gweld yn digwydd, yn enwedig gan gyfeirio at Swyddfeydd y Dociau a Colcot. Dywedodd y Rheolwr Gweithredol fod yr arbedion o ran Swyddfeydd y Dociau wedi cael eu gohirio ychydig, ond roedd y Cyngor yn gweithio gyda'r Gronfa Ffyniant Bro (CFfB). O ran arbedion Colcot roedd y rhain yn cael eu hadolygu ar hyn o bryd fel rhan o'r broses o osod cyllideb a dywedodd y Cyfarwyddwr Adnoddau y byddai'n rhoi'r wybodaeth fanwl i'r Cynghorydd Dr. Johnson cyn gynted ag y bo modd. Ar hyn o bryd roedd yr adran hefyd yn gweithio'n agos gyda'r Adran Gwasanaethau Cymdeithasol ynghylch eu hadleoli i fannau eraill, hyd yn oed y Swyddfeydd Dinesig maes o law, a nodwyd na fyddai unrhyw gamau yn cael eu cymryd heb ymwneud cydweithwyr y Gwasanaethau Cymdeithasol.

Gofynnodd y Cynghorydd Hanks faint o Swyddfeydd y Dociau a oedd yn cael eu meddiannu ar hyn o bryd, a dywedodd y Rheolwr Gweithredol fod llai na 50% yn cael ei feddiannu, a bod gwaith yn cael ei wneud i symud gweddill y staff i'r Dinesig a lleoliadau eraill. Nodwyd bod yr adran Adnoddau Dynol, ar hyn o bryd, wedi cael ei symud o fewn y Swyddfeydd Dinesig i ddarparu ar gyfer y gofod hwn ac mai hi fyddai'r adran olaf wedyn i gael ei symud yn ôl fel y bo'n briodol. Rhagwelwyd y gellid gwneud arbedion mewn perthynas â Swyddfeydd y Dociau, gyda chynigion yn y dyfodol yn golygu bod partner yn gweithio gyda'r Cyngor pan oedd pawb wedi cael eu symud.

Wedi ystyried yr adroddiad, yr oedd wedi hynny

ARGYMHELLWYD –

- (1) Nodi cyfeirnod ac adroddiad y Cabinet.
- (2) Gofyn i'r Cabinet ystyried, lle gallai unrhyw ddarn bach o dir y Cyngor dros ben i'w ddefnyddio ac o werth marchnadol isel gael ei glustnodi er budd sefydliadau Cymunedol i'w ddefnyddio ar gyfer tyfu ac ati.

Rheswm dros yr argymhellion

(1&2) Wedi ystyried y geirda ac yn dilyn trafodaethau yn y cyfarfod.

CYNLLUN RHEOLI CARBON (CYF) –

Roedd Cynllun Rheoli Carbon 2024 – 2030 wedi cael ei gyfeirio at y Pwyllgor Craffu i'w ystyried. Cyflwynodd y Prif Swyddog Ynni a Datgarboneiddio'r adroddiad a rhoddodd gyflwyniad i'r Aelodau yn dweud mai hwn oedd trydydd Cynllun Rheoli Carbon y Cyngor, ac roedd yn cyd-fynd â'r pum ffordd o weithio. Roedd Cynllun Rheoli Carbon 2024 – 2030 yn nodi'r allyriadau carbon corfforaethol ar gyfer 2022/23 a'r gweithgarwch angenrheidiol i sicrhau bod allyriadau carbon yn cael eu lleihau ar draws holl weithgareddau corfforaethol y Cyngor.

Roedd y Cynllun wedi'i gynhyrchu ar y cyd â gwasanaethau allweddol y Cyngor ac roedd yn cynnwys camau gweithredu a oedd yn ofynnol gan y gwasanaethau hynny i sicrhau bod targedau yn eiddo i'r rhai â chyfrifoldeb uniongyrchol am y gwasanaeth.

Gofynnodd y Cynghorydd Carroll a fyddai'r Cyngor yn derbyn y £50m a gynigiwyd i ddatgarboneiddio ar draws yr holl weithgareddau ac os na fyddai'r Cyngor yn derbyn yr arian, gofynnodd sut roedd y Cyngor yn rhagweld y byddai'n codi'r arian.

Dywedodd y Pennaeth Cyllid / Swyddog Adran 151 wrth y Pwyllgor nad oedd ateb i'r mater penodol hwn ar hyn o bryd. Roedd y £50m yn amlygu maint y mater a'r her y byddai gweithio gyda chyflenwyr yn ei golygu, nodwyd ymhellach nad her yn unig i Gyngor y Fro ond i holl Awdurdodau Lleol Cymru oedd hyn. Dywedodd y Cynghorydd Carroll mai'r rheswm y gofynnodd y cwestiwn oedd bod y Cyngor wedi ymrwymo i fod yn garbon niwtral erbyn 2030, a gofynnodd a yw'n ddoethach ailffocysu i 2050? Dywedodd y Rheolwr Gweithredol ei bod yn bwysig i'r Cyngor beidio â chymryd ei lygad oddi ar y bêl ac y byddai'r Cyngor yn parhau i anelu at 2030 fel y bwriadwyd. Roedd y Cyngor yn ceisio cael grantiau yn rheolaidd lle bo hynny'n bosibl er ei fod yn cydnabod y byddai'n her.

Dywedodd y Cadeirydd, fel rhan o waith Grŵp Gorchwyl a Gorffen y Pwyllgor yn edrych ar egwyddorion economaidd, fod cyfarfodydd wyneb yn wyneb wedi'u cynnal gyda phrynwyr y Cyngor a bod y Tîm Tai wedi creu argraff fawr arni a oedd yn gweithio i wneud eiddo'r Cyngor yn ynni-effeithlon ac roedd am ddweud diolch yn ffurfiol.

Dywedodd y Cynghorydd Dr. Johnson fod y targed yn uchelgeisiol a'i bod yn siomedig nad oedd y Cyngor yn hollol siŵr y gellid gwneud cymaint o gynnydd erbyn 2030. Dywedodd ei bod yn ymddangos nad oedd y Cyngor yn nesáu at y targed ar unrhyw gyflymder cyflym er ei fod yn cydnabod mai'r diffyg cyllid oedd yn bwysig yn y sefyllfa hon. Gofynnodd sut roedd y Cyngor yn mynd i flaenoriaethu'r prosiectau yr oedd yn bwriadu bwrw ymlaen â nhw a sut y byddai'n mynd ati i sicrhau mwy o gyllid i weithredu'r gwaith. Dywedodd hefyd, yn ei farn ef, nad oedd yn ymddangos bod y ddau siart gylch yn alinio a gofynnodd am eglurhad pellach. Mewn ymateb, dywedodd y swyddog fod y Cyngor yn uniongyrchol gyfrifol o ran Cwmpas 1, nad oedd y Cyngor yn ei hanfod yn gyfrifol o ran Cwmpas 2, ac mai'r grid a'r egni a oedd yn eistedd o fewn adeiladau'r Cyngor oedd Cwmpas 3. Dywedodd y Pennaeth Gwasanaeth unwaith eto fod y Cyngor yn ceisio blaenoriaethu ei adnoddau cystal ag y gallai, a dywedodd y Cynghorydd Dr. Johnson fod cyllid Cenedlaethau'r Dyfodol yn fater i Lywodraeth Cymru a Senedd y DU.

Gofynnodd y Cynghorydd Hanks faint o geir cronfa yr oedd y Fro yn eu defnyddio, a dywedodd y swyddog fod 10% o'r fflyd yn drydan a bod ceisiadau am grant wedi'u gwneud ym mis Medi ar gyfer faniau trydan pellach.

Dywedodd y Cynghorydd Goodjohn ei fod o'r farn bod y Cyngor mewn sefyllfa dda mewn perthynas â'i gyllid cyfalaf er bod referniw yn broblem fel oedd yr un peth i bob Awdurdod Lleol arall yng Nghymru. Fodd bynnag, dywedodd ei bod yn bwysig bod y Cyngor yn gyrru ymlaen o ran newid moddol, gan awgrymu bod y Cyngor yn manteisio ar y cyfle i annog ei weithwyr i ddefnyddio unrhyw ddull arall i deithio i'r gwaith yn hytrach na'u ceir gan ei bod yn bwysig bod gweithwyr yn defnyddio trafndiaeth gyhoeddus lle bynnag y bo modd. Dywedodd y swyddog fod e-feiciau wedi bod o fudd parhaol i staff, ond o ran defnydd teithio busnes, byddai angen trafodaethau pellach yn fewnol cyn ystyried y ffordd ymlaen. Roedd y Cynghorydd Goodjohn o'r farn y byddai unrhyw beth y gallai'r Cyngor ei wneud i gryfhau'r trefniadau hirdymor yn ffordd dda ymlaen.

Dywedodd y Cadeirydd ei bod yn bositif am y potensial y gallai newidiadau caffael ei gynnig. Roedd yn bwysig edrych ar Brosiect Sero er iddi ofyn hefyd a oedd y Cyngor yn ystyried y problemau posibl o ran allyriadau CO2 er mwyn sicrhau'r cyllid. Dywedodd y swyddog fod hwn yn faes yr oedd yr Adran Gwasanaethau Eiddo yn edrych fwyfwy arno ac yn dilyn ymholiad ynghylch ymddygiad newidiol, dywedodd y swyddog nad oedd y newid ymddygiad wedi'i gymhwyso ar hyn o bryd.

Dywedodd yr Arweinydd, gyda chaniatâd i siarad, mai'r Fro oedd un o'r cynghorau cyntaf yng Nghymru i ddatgan Argyfwng Newid Hinsawdd ac y byddai canolbwyntio ar 2050 wedi bod yn opsiwn hawdd ac yn ei barn hi y penderfyniad cywir oedd anelu at 2030 er ei fod yn uchelgeisiol. Dywedodd y byddai'r Cyngor yn parhau i symud ymlaen i 2030 a bod pob Awdurdod Lleol yn rhannu eu dysgu wrth weithio yn hyn o beth.

ARGYMHELLWYD –

- (1) Nodi Penderfyniadau (1) a (2) o gyfeirnod y Cabinet.
- (2) BOD y Cabinet yn ystyried canolbwyntio ei ddull o newid ymddygiad fel ffrwd waith benodol ac yn ymchwilio i'r cyfraniad y gallai newid ymddygiad ei wneud i'r Cyngor gyrraedd ei Dargedau Sero Net.

Rheswm dros yr argymhellion

(1&2) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

CANOLFAN POLISI CYHOEDDUS CYMRU – YMATEB I GYNLLUN RHEOLI CARBON CYNGOR BRO MORGANNWG 2024-2030 (CAC) –

Er mwyn cynorthwyo i ystyried a chraffu ar Gynllun Rheoli Carbon 2024-2030 y Cyngor, roedd Is-gadeirydd y Pwyllgor Craffu wedi comisiynu adolygiad o'r Cynllun gan Ganolfan Polisi Cyhoeddus Cymru (CPCC), a oedd ynghlwm wrth yr adroddiad yn Atodiad A.

Dyweddodd Dr J. Price (CPCC) wrth gyflwyno ei ymateb yn Atodiad A fod y camau gweithredu a gynigiwyd yn y ddogfen yn ymddangos yn realistig ar y cyfan ac yn adlewyrchu cyfres dda o gamau gweithredu gyda'r bwriad o leihau allyriadau gweithredol sefydliadol ar draws cwmpas 1, cwmpas 2 a chwmpas 3. Dywedodd y cydnabuwyd yr anhawster o ran costau a bod angen rhaglenni wedi'u costio'n llawn. Dywedodd fod ymateb CPCC hefyd yn ceisio rhoi rhai enghreifftiau o ffyrdd o weithio i gyflymu trafodion a'i fod yn nodi tair egwyddor o ymgysylltu llwyddiannus a ddechreuodd yn gynnar yn y cyfnod datblygu prosiect, roedd yn wirioneddol gyfranogol ac roedd wedi cael effaith ystyrlon ar gynlluniau.

ARGYMHELLWYD –

- (1) Y dylid nodi cynnwys yr adroddiad ac Atodiad A, ynghyd â'r cyfeiriad gan y Cabinet yn ymwneud â Chynllun Rheoli Carbon 2024-2030.
- (2) Y dylid nodi ymateb y Swyddogion i adroddiad Canolfan Polisi Cyhoeddus Cymru wrth gyflwyno Cynllun Rheoli Carbon y Cyngor 2024-2030.
- (3) O ystyried y sylwadau a wnaed yn y cyfarfod, y dylid gofyn i'r Cabinet ystyried y canlynol –
 - Edrych ar opsiynau ariannu amgen y mae bondiau hinsawdd yn eu cynrychioli;
 - Edrych ar y posibiladau ychwanegol gydag ystyriaethau cynllunio y mae'r adroddiad yn cyfeirio atynt; a
 - Ystyried cynnal digwyddiadau sgwrsio hinsawdd ar draws wardiau o fewn cymunedau ym Mro Morgannwg er mwyn siarad â thrigolion, i geisio eu barn ar yr hyn y maent yn ei ystyried sydd angen edrych arno yn eu hardaloedd ac i godi ymwybyddiaeth y cyhoedd o'r Cynllun.
- (4) Estyn diolch y Pwyllgor Craffu i Ganolfan Polisi Cyhoeddus Cymru am eu hystyriaeth o'r Cynllun Rheoli Carbon.

Rhesymau dros yr argymhellion

- (1&2) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.
- (3) Er mwyn i'r Cabinet ystyried sylwadau'r Pwyllgor Craffu.
- (4) Diolch i Ganolfan Polisi Cyhoeddus Cymru am eu mewnbwn gwerthfawr.

CYFLWYNIAD: DIWEDDARIAD GWASANAETH CYSYLLTIADAU CWSMERIAID –

Rhoddodd y Rheolwr Gweithredol Cysylltiadau Cwsmeriaid drosolwg o'r sefyllfa bresennol yn y gwasanaeth a'r heriau gweithredol yn y byrdymor a'r tymor canolig. Wrth gyfeirio at ymyriadau a roddwyd ar waith, rhoddodd y Rheolwr Gweithredol fanylion mewn perthynas â gwella perfformiad y gwasanaeth gymaint â phosibl, gan

barhau i werthuso galw uchel a chefnogi prosiectau digidol a chanlyniadau strategol. O ran rheoli adnoddau dywedodd fod hyn wedi cynnwys gweithio ar y cyd ag AD i gefnogi cydweithwyr ar absenoldebau byrdymor a hirdymor i ddychwelyd i weithio arferol ac roeddent hefyd wedi gweithio'n galed i recriwtio a hyfforddi staff Cysylltiadau Cwsmeriaid newydd gyda 7 adnodd parhaol, llawn amser yn dechrau rhwng mis Gorffennaf a mis Medi a oedd wedi helpu i sefydlogi'r gyfradd swyddi gwag. Er bod gwaith i'w wneud roedd y gwasanaeth wedi dal i dderbyn er enghraifft lefelau boddhad o 91% gyda'r ystadegau yn dangos y canlynol Cymwynasgar lawn (61%) Cymwynasgar (18%) Cyfartaledd (12%) a Hynod Wybodus (32%) Gwybodus lawn (21%) Gwybodus (34%). Yn dilyn sylw gan y Cyngorydd Dr. Johnson ei bod yn anodd craffu'n fanwl ar y diweddariad cyflwyniad heb unrhyw wybodaeth flaenorol o'i gynnwys,

ARGYMHELLWYD – Bod y Pwyllgor yn derbyn diweddariad pellach mewn perthynas â'r Gwasanaeth Cysylltiadau Cwsmeriaid ar ffurf adroddiad ysgrifenedig ymhen chwe mis.

Rheswm dros yr argymhelliad

Gan ystyried y wybodaeth a ddarparwyd yn y cyfarfod ac er mwyn hysbysu'r Pwyllgor.

ARCHWILIO CYMRU: ADOLYGIAD O GYNALIADWYEDD ARIANNOL CYNGOR BRO MORGANNWG GORFFENNAF 2024 (CAC) –

Fel rhan o raglen waith archwilio flynyddol y Cyngor ar gyfer 2023/24, cynhaliodd Archwilydd Cyffredinol Cymru adolygiad o gynaliadwyedd ariannol y Cyngor.

Cynhaliwyd yr adolygiad i helpu i gyflawni dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol o dan adran 17 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (Deddf 2004). Gall yr adolygiad hefyd lywio astudiaeth ar gyfer gwella gwerth am arian o dan adran 41 o Ddeddf 2004, a neu archwiliad gan yr Archwilydd Cyffredinol o dan adran 15 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Roedd yr adolygiad yn ceisio rhoi sicrwydd bod gan y Cyngor drefniadau priodol i gefnogi ei gynaliadwyedd ariannol.

Daeth Adolygiad Archwilio Cymru i'r casgliad hwn, "Yn gyffredinol, er bod ganddo drefniadau ar gyfer y byrdymor i'r tymor canolig, nid oes gan y Cyngor gynllun hirdymor nac asesiadau rheolaidd o effaith penderfyniadau i gefnogi ei gynaliadwyedd ariannol hirdymor." Dywedodd y Pennaeth Gwasanaeth / Swyddog Adran 151 nad oedd unrhyw newyddion annisgwyl wedi bod i'r Cyngor a'i fod wedi bod yn fodlon ar yr argymhellion.

Cafodd canfyddiadau allweddol yr adolygiad (Atodiad A yr adroddiad) eu hadrodd fel a ganlyn:

- Roedd gan y Cyngor drefniadau ar waith i reoli ei wydnwch ariannol yn y byrdymor i'r tymor canolig, ond roedd ei ddull gweithredu tymor hwy yn llai sicr oherwydd ei fod ar gam cynnar yn ei agenda drawsnewid;

- Roedd gan y Cyngor ddull clir o reoli ei sefyllfa ariannol dros y byrdymor i'r tymor canolig a oedd yn cael ei ddeall yn dda gan uwch swyddogion ac Aelodau. Roedd Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) y Cyngor yn cynnwys rhagdybiaethau a rhagolygon rhesymol;
- Er bod y Cyngor yn deall ei sefyllfa ariannol, roedd sylfaen dystiolaeth gyfyngedig a hanes cymysg o ran cyflawni arbedion yn golygu y gallai'r ddealltwriaeth hon fod yn gyfyngedig o ran dyfnder a chywirdeb;
- Roedd gan y Cyngor drefniadau clir ar gyfer adrodd ar ei sefyllfa ariannol, ond nid oedd hyn yn cynnwys dealltwriaeth o effaith cyflawni ei amcanion na sut yr effeithiodd ar y tymor hwy.

Gwnaed dau argymhelliad i gryfhau dull gweithredu'r Cyngor:

A1: Rydym wedi nodi rhai gwendidau o ran sut mae'r Cyngor yn cynllunio ei ddull o ymdrin â chynaliadwyedd ariannol yn y tymor canolig i'r hirdymor. Er mwyn mynd i'r afael â hyn, dylai'r Cyngor wella ei gynllunio hirdymor i benderfynu sut y bydd yn mynd i'r afael â'i fwllch cyllid am hyd ei gynllun i gefnogi trawsnewid gwasanaethau a hyrwyddo cynaliadwyedd ariannol hirdymor.

A2: Er mwyn adrodd ar effaith ei ddull ariannol, dylai'r Cyngor ddatblygu trefniadau adrodd i roi i'r aelodau effaith ei sefyllfa ariannol a'r CATC ar gymunedau lleol a chyflawni ei amcanion lles. Er mwyn adrodd ar effaith ei ddull ariannol, dylai'r Cyngor ddatblygu trefniadau adrodd i roi i'r aelodau effaith ei sefyllfa ariannol a'r CATC ar gymunedau lleol a chyflawni ei amcanion lles."

Mewn ymateb i'r argymhellion, roedd y Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol a'r Pennaeth Cyllid / Swyddog Adran 151 wedi datblygu cynllun gweithredu a fyddai'n cael ei symud ymlaen gan y Cyngor ac a oedd yn Atodiad B yr adroddiad.

Yn unol â threfniadau monitro perfformiad y Cyngor, byddai'r cynnydd yn erbyn meysydd gwella rheoleiddiol yn cael ei fonitro drwy Draciwr Mewnwelediad y Bwrdd Mewnwelediad Strategol. Byddai pob Pwyllgor Craffu yn parhau i gael gwybod am gynnydd yn erbyn meysydd gwella rheoleiddiol y Cyngor drwy drefniadau monitro perfformiad chwarterol. Byddai hyn yn cael ei ategu gan adolygiad bob 6 mis a blynyddol o gynnydd rheoleiddiol, a fyddai'n cael ei adrodd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Cabinet ar gyfer trosolwg terfynol. Byddai'r cynnydd hefyd yn cael ei fonitro gan Archwilio Cymru fel rhan o raglen waith archwilio flynyddol y Cyngor.

Gofynnodd y Cynghorydd Goodjohn a oedd unrhyw le yn y Cynlluniau Ariannol Tymor Canolig yn y dyfodol am fanylion am y cynigion arbedion a wrthodwyd er mwyn rhoi gwell dealltwriaeth o'r cynigion a'r effeithiau ar gyfer y gyllideb. Dywedodd y Pennaeth Cyllid y byddai'n ystyried yr awgrymiadau a sut y gellid eu hychwanegu at y broses.

Gofynnodd y Cadeirydd hefyd a fyddai modd cyhoeddi asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb a'u rhannu gyda'r Aelodau.

Mynegodd y Cyngorydd Carroll ei bryder ynghylch casgliad Archwilio Cymru nad oedd gan y Cyngor gynllun hirdymor a gofynnodd pa gamau a oedd yn cael eu cymryd i ddatrys hyn. Mewn ymateb dywedodd y Pennaeth Gwasanaeth fod gwaith ar y gweill o ran y rhaglen ail-lunio yn datblygu'n ddull mwy trawsnewidiol gyda mentrau ail-lunio yn cael eu cynnig i fantoli cyllidebau dros y tymor canolig a hirdymor. Dywedodd ymhellach fod y setliadau hael gan Lywodraeth Cymru ar gyfer 2021/22 yn golygu bod y rhaglen ail-lunio wedi'i gwthio yn ôl ac mai 2023/24 oedd y rhaglen arbedion sylweddol gyntaf ers nifer o flynyddoedd. Ar gyfer 2024/25 roedd rhaglen debyg wedi'i pharatoi ond cydnabuwyd heriau wrth ei chyflwyno.

Yn dilyn trafodaeth, bu wedyn

ARGYMHELLWYD –

- (1) Nodi canfyddiadau Adolygiad Archwilio Cymru o Gynaliadwyedd Ariannol y Cyngor (ynghlwm yn Atodiad A i'r adroddiad) a'r ymateb i ganfyddiadau'r Adolygiad ac argymhellion Archwilio Cymru (ynghlwm yn Atodiad B i'r adroddiad).
- (2) Y dylid cyfeirio'r adroddiad at y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ac wedi hynny i'r Cabinet am eu harolwg a'u cefnogaeth i gamau gweithredu arfaethedig y Cyngor (fel y'u cynhwyswyd yn Atodiad B i'r adroddiad) i fynd i'r afael â'r argymhellion.
- (3) Gofyn i'r Cabinet ystyried rhannu gyda'r Aelodau yr Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb sydd wedi'u llunio i gefnogi cynigion arbedion er mwyn i Aelodau weld sut mae'r arbedion arfaethedig yn effeithio ar gymunedau lleol.

Rhesymau dros yr argymhellion

- (1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.
- (2&3) Sicrhau bod y Cyngor yn ymateb yn briodol ac yn gweithredu meysydd i'w gwella fel y nodwyd gan Archwilio Cymru.

DATRYSIAD CYFARFOD LLWYFAN HYBRID (PGCD / SM) –

Yn 2021, gweithredodd y Cyngor system Cyfarfodydd Hybrid newydd i gydymffurfio â Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 (Deddf 2021), gan gontractio Civico am dair blynedd o 1 Hydref 2021.

Dywedodd y Swyddog Monitro / Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd wrth gyflwyno'r adroddiad, er mwyn rhoi cefndir, y tynnodd adroddiad i'r Cabinet ar 17 Tachwedd 2022 sylw at broblemau gyda'r feddalwedd gan argymhell profion atchweliad, a ddatgelodd yn ddiweddarach sawl problem sylweddol cyn ac yn ystod y profion fel yr adroddwyd i'r Cabinet ar 8 Mehefin 2023. Roedd adroddiad Rhan II cysylltiedig ar y pryd hefyd yn amlinellu camau i sicrhau cydymffurfiaeth â gofynion statudol ar gyfer cyfarfodydd hybrid. Roedd y Cabinet wedyn wedi cyfeirio'r adroddiadau i'r Pwyllgor Craffu Adnoddau a Pherfformiad Corfforaethol i'w hystyried. Nodwyd bod Civico wedi datblygu a phrofi'r system cyfarfodydd hybrid drwy gydol

2022 ond yn wynebu anawsterau technegol parhaus. Roedd methiannau mewn cyfarfod y Cyngor Llawn ym mis Medi 2022 wedi arwain at fwy o brofion yn ystod Hydref / Gaeaf 2022, ond roedd y problemau'n parhau, fel yr adroddwyd yn ddiweddarach i'r Cabinet ym mis Mehefin 2023.

Roedd y ddau barti wedi cytuno i ddod â'r contract i ben gyda'r mater yn cael ei gwblhau ym mis Chwefror 2024 drwy lythyr, fodd bynnag, roedd yr adroddiad gerbron y Pwyllgor hefyd yn rhoi manylion ynglŷn â gwersi a ddysgwyd hyd yma.

O ystyried rhwymedigaethau statudol y Cyngor o dan Ddeddf 2021, penodwyd darparwr newydd wedi hynny i sicrhau bod plattform cyfarfodydd hybrid a oedd yn cydymffurfio ar waith ar gyfer cyfarfodydd y Cyngor.

Gan nad oedd unrhyw sylwadau ar yr adroddiad

ARGYMHELLWYD –

(1) Y dylid nodi ac ystyried y sefyllfa a amlinellwyd yn yr adroddiad ynghyd â'r data a ddarparwyd yn adroddiad Rhan II yn ddiweddarach ar y rhaglen.

(2) Y dylid nodi'r gwaith a wnaed hyd yma mewn perthynas â chontract y Cyngor gyda'i gyflenwr plattform cyfarfod Hybrid presennol, VP-AV.

Rheswm dros yr argymhellion

(1&2) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

GWAHARDD Y WASG A'R CYHOEDD –

PENDERFYNWYD – O dan Adran 100A (4) o'r Deddf Llywodraeth Leol 1972, bod y wasg a'r cyhoedd yn cael eu heithrio o'r cyfarfod ar gyfer yr eitem fusnes ganlynol ar y sail ei bod yn debygol o gynnwys datgeliad o wybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir yn Rhan 4 o'r Atodlen 12A (fel y'i diwygiwyd) o'r Ddeddf, y cyfeirir at baragraffau perthnasol yr Atodlen mewn cromfachau ar ôl y pennawd munud.

DATRYSIAD CYFARFOD LLWYFAN HYBRID (PGCD / SM) (GWYBODAETH EITHRIEDIG – PARAGRAFFAU 12 A 14) –

O ystyried cynnwys adroddiad Rhan I a ystyriwyd yn gynharach yn y cyfarfod, rhoddodd y Swyddog Monitro / Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd fanylion pellach a oedd yn gyfrinachol eu natur i'r Pwyllgor.

Yr oedd wedi hynny

ARGYMHELLWYD –

(1) Y dylid nodi'r adlewyrchiad cynhwysfawr o'r gwaith a'r trafodaethau a gynhaliwyd gyda chyflenwr cyfarfod Plattform Hybrid blaenorol y Cyngor, Civico, a'r

penderyniad i weithio gyda chyflenwr meddalwedd Hybrid newydd, VP-AV.

(2) Nodi'r gwaith a wnaed hyd yma mewn perthynas â contract y Cyngor gyda'i gyflenwr platfform cyfarfod Hybrid presennol, VP-AV.

Rheswm dros yr argymhellion

(1&2) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.